

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας και της οδηγίας 2008/118/ΕΚ σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης όσον αφορά την αμυντική προσπάθεια στο πλαίσιο της Ένωσης»

[COM(2019) 192 final — 2019/0096 (CNS)]

(2020/C 47/11)

Εισηγητής: ο κ. **Benjamin RIZZO**

Αίτηση γνωμοδότησης	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 13.5.2019
Νομική βάση	Άρθρο 113 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	17.10.2019
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	30.10.2019
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	547
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	204/2/5

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει τον στόχο της Επιτροπής που έγκειται στη διασφάλιση ίσης μεταχείρισης, όσον αφορά τον ΦΠΑ, των ένοπλων δυνάμεων των κρατών μελών που συνεργάζονται στο πλαίσιο της ΕΕ και των ένοπλων δυνάμεων του ΝΑΤΟ, οι οποίες απασχολούνται στην ΕΕ και δικαιούνται ήδη απαλλαγής από τον ΦΠΑ. Η ύπαρξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε αυτόν τον τομέα θεωρείται εύλογο ζητούμενο.

1.2. Η ΕΟΚΕ κατανοεί τον λόγο για τον οποίο έχουν συσταθεί, από το έτος 2000, ορισμένες δομές της ΕΕ επιφορτισμένες με τη διοίκηση των ενόπλων δυνάμεων εντός της ΕΕ για την ασφάλεια και την άμυνα της. Πλέον, με έναν γενικό διευθυντή αρμόδιο για την άμυνα, οι δομές αυτές θα χρησιμοποιούνται καλύτερα και θα υπόκεινται σε εποπτεία.

1.3. Η ΕΟΚΕ κατανοεί ότι οι δύο προϋποθέσεις για την απαλλαγή που προβλέπεται στην πρόταση της Επιτροπής είναι, πρώτον, οι ένοπλες δυνάμεις να είναι εγκατεστημένες εκτός του δικού τους κράτους μέλους και, δεύτερον, να συμμετέχουν σε κοινή ευρωπαϊκή αμυντική προσπάθεια.

1.4. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι υπάρχουν ορισμένα πεδία που δεν υπάγονται στη νέα απαλλαγή. Τα πεδία αυτά αφορούν, ειδικότερα, τους σκοπούς της ασφάλειας, τις αποστολές ανθρωπιστικής διάσωσης και τις περιπτώσεις στις οποίες γίνεται επίκληση της ρήτρας αλληλεγγύης. Κατά συνέπεια, οι συνολικές απαλλαγές από τον ΦΠΑ περιορίζονται σε «στρατιωτικές επιχειρήσεις», με τη στενή ερμηνεία της εν λόγω έννοιας.

1.5. Η ΕΟΚΕ προτείνει να διαθέτουν οι διάφορες εθνικές φορολογικές αρχές ένα σύστημα εντός του οποίου θα εφαρμόζονται οι νέες εξαιρέσεις. Ως εκ τούτου, συνιστάται στην Επιτροπή να δημιουργήσει, μέσω της υπαγόμενης σε αυτήν ομάδας ελέγχου ΦΠΑ, ειδικό σύστημα στο οποίο πρέπει να συμπεριλαμβάνονται τα μη υποκείμενα στον ΦΠΑ τιμολόγια που εκδίδουν οι προμηθευτές των ενόπλων δυνάμεων, προκειμένου να επωφελούνται από την απαλλαγή που προβλέπεται στην πρόταση της Επιτροπής. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα χρησιμοποιείται ένα ενοποιημένο σύστημα σε όλα τα κράτη μέλη.

1.6. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι πληροφορίες ως προς το κόστος/το όφελος των απαλλαγών που επιφέρει η πρόταση της Επιτροπής θα πρέπει να αξιολογηθούν καλύτερα, με στόχο να καταστεί σύντομα διαθέσιμη μια πιο ρεαλιστική έκθεση με θέμα τις εν λόγω απαλλαγές. Η εν λόγω αξιολόγηση θα ενθαρρύνει την καλύτερη και διαφανέστερη υποβολή εκθέσεων για τα κράτη μέλη και την κοινή γνώμη εν γένει.

2. Η πρόταση της Επιτροπής

2.1. Με την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ⁽¹⁾ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας και την οδηγία 2008/118/ΕΚ⁽²⁾ σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης όσον αφορά τις αμυντικές προσπάθειες στο πλαίσιο της Ένωσης, η οποία δημοσιεύτηκε στις 24 Μαρτίου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το σχέδιό της για την απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) των αγαθών που παραδίδονται και των υπηρεσιών που παρέχονται στις ένοπλες δυνάμεις, καθώς και από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, όταν οι εν λόγω δυνάμεις αναπτύσσονται εκτός του κράτους μέλους τους και συμμετέχουν σε μια ευρωπαϊκή αμυντική προσπάθεια.

2.2. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, το πεδίο εφαρμογής του ΦΠΑ περιλαμβάνει «εξ επαχθούς αιτίας παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών οι οποίες πραγματοποιούνται στο έδαφος κράτους μέλους από υποκείμενο στον φόρο, καθώς και εισαγωγές αγαθών στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

2.3. Η οδηγία καθορίζει έναν κοινό κατάλογο απαλλαγών από τον ΦΠΑ με σκοπό τη διασφάλιση ομοιόμορφης εισπράξης των ιδίων πόρων σε όλα τα κράτη μέλη. Επί του παρόντος, ο κατάλογος των απαλλαγών δεν περιλαμβάνει την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών για λόγους ασφάλειας και άμυνας. Εξ αυτού έπεται ότι οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών στις ένοπλες δυνάμεις ή οι εισαγωγές αγαθών από αυτές υπόκεινται σε ΦΠΑ.

2.4. Αντιθέτως, η οδηγία για τον ΦΠΑ προβλέπει επί του παρόντος απαλλαγή για παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών στις ένοπλες δυνάμεις κάθε κράτους που συμμετέχει στη Συνθήκη του Βορείου Ατλαντικού, οι οποίες υπηρετούν έναν κοινό αμυντικό σκοπό εκτός του κράτους τους. Η εν λόγω απαλλαγή σχεδιάστηκε για την αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες «ο κύκλος ροής εσόδων και εξόδων διακόπτεται, διότι ο ΦΠΑ για τις εν λόγω παραδόσεις ή παροχές θα συνιστούσε κανονικά έσοδο για το κράτος στο οποίο βρίσκονται οι ένοπλες δυνάμεις, και όχι για το κράτος τους».

2.5. Η οδηγία 2008/118/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης προβλέπει παρόμοια απαλλαγή από ειδικούς φόρους κατανάλωσης για τη διακίνηση των υποκειμένων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντων που προορίζονται για τις ένοπλες δυνάμεις κάθε μέλους του Οργανισμού Βορειοατλαντικού συμφώνου (ΝΑΤΟ).

2.6. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης που διέπονται από το δίκαιο της ΕΕ εφαρμόζονται σε αλκοολούχα ποτά, προϊόντα βιομηχανοποιημένου καπνού και ενεργειακά προϊόντα (καύσιμα κίνησης και καύσιμα θέρμανσης, όπως πετρέλαιο ντίζελ και βενζίνη, ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο και άνθρακας). Η διάρθρωση των φόρων και οι ελάχιστοι συντελεστές είναι εναρμονισμένοι σε επίπεδο ΕΕ.

2.7. Ενώ οι αμυντικές προσπάθειες του ΝΑΤΟ εξαιρούνται τόσο από την οδηγία για τον ΦΠΑ (από το 1977) όσο και από την οδηγία περί ειδικών φόρων κατανάλωσης (από το 1993), δεν υπάρχει επί του παρόντος απαλλαγή για τις προμήθειες που σχετίζονται με την κοινή αμυντική προσπάθεια στο πλαίσιο της ΕΕ.

2.8. Η κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ (ΚΠΑΑ)⁽³⁾ —η οποία αρχικά θεσπίστηκε ως ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας (ΕΠΑΑ) το 2000— συνιστά βασικό μηχανισμό για τη σταδιακή ανάπτυξη κοινής αμυντικής πολιτικής της Ένωσης. Η Συνθήκη της Λισαβόνας συνέβαλε σημαντικά στην ανάπτυξη της ΚΠΑΑ θεσπίζοντας, μεταξύ άλλων, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) προκειμένου να υποστηρίξει την Ύπατη Εκπρόσωπο για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σε όλα τα καθήκοντά της, περιλαμβανομένης της ΚΠΑΑ.

2.9. Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) περιλαμβάνει επίσης ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής και επιτρέπει στα κράτη μέλη να ενισχύσουν τον στρατό τους μέσω «μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας» (PESCO)⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2008/118/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων κατανάλωσης και για την κατάργηση της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ (ΕΕ L 9 της 14.1.2009, σ. 12).

⁽³⁾ Η κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας (ΚΠΑΑ) αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της Ένωσης (ΚΕΠΠΑ). Η ΚΠΑΑ διαμορφώνεται από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Στο άρθρο 41 περιγράφεται η χρηματοδότηση της ΚΕΠΠΑ και της ΚΠΑΑ, ενώ η πολιτική περιγράφεται περαιτέρω στα άρθρα 42 έως 46, στο κεφάλαιο 2 τμήμα 2 του τίτλου V («Διατάξεις σχετικά με την κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας») και στα Πρωτόκολλα 1, 10 και 11 και τις Δηλώσεις 13 και 14. Ο ειδικός ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην ΚΕΠΠΑ και την ΚΠΑΑ περιγράφεται στο άρθρο 36 της ΣΕΕ.

⁽⁴⁾ Οι διατάξεις για την PESCO κατοχυρώνονται στο άρθρο 46 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στο Πρωτόκολλο αριθ. 10 για τη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία που θεσπίζεται με το άρθρο 42 παράγραφος 6 ΣΕΕ.

2.10. Η στρατιωτική επιτροπή της ΕΕ (EUMC) ⁽⁵⁾, η οποία συστάθηκε το 2001, είναι το ανώτατο στρατιωτικό όργανο του Συμβουλίου το οποίο «κατευθύνει όλες τις στρατιωτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της ΕΕ και παρέχει συμβουλές σχετικά με τον σχεδιασμό και την εκτέλεση στρατιωτικών αποστολών και επιχειρήσεων στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ, καθώς και με την ανάπτυξη των στρατιωτικών δυνατοτήτων».

2.11. Τον Ιούνιο του 2016, η συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΣΕΕ) για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας ⁽⁶⁾ έθεσε τα θεμέλια για την περαιτέρω ανάπτυξη της ΚΠΑΑ προς τρεις βασικές προτεραιότητες: ανταπόκριση σε εξωτερικές συγκρούσεις και κρίσεις, οικοδόμηση των ικανοτήτων των εταίρων και προστασία της Ένωσης και των πολιτών της.

2.12. Τον Μάρτιο του 2018, η Επιτροπή και η Ύπατη Εκπρόσωπος παρουσίασαν κοινή ανακοίνωση σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα ⁽⁷⁾. Το σχέδιο δράσης αναγνωρίζει την ανάγκη για «ισότιμη μεταχείριση των αμυντικών προσπαθειών, ώστε να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος και, συνεπώς, οι καθυστερήσεις και το κόστος της στρατιωτικής κινητικότητας».

2.13. Ειδικότερα, η κοινή ανακοίνωση αναφέρει ότι «η διευκόλυνση της στρατιωτικής κινητικότητας αφορά επίσης τους ισχύοντες κανόνες για τον φόρο προστιθέμενης αξίας. Οι αμυντικές προσπάθειες και η στρατιωτική κινητικότητα απαιτούν ιδίως σειρά παροχών όπως εκπαίδευση, υλικό ασκήσεων, καταλύματα, υπηρεσίες εστίασης/καντίνας, καύσιμα κ.λπ. Οι εν λόγω παροχές υπόκεινται, καταρχήν, στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Στο πλαίσιο της ειδικής ομάδας εργασίας για τη στρατιωτική κινητικότητα, τα κράτη μέλη διαπίστωσαν την ανάγκη να εξασφαλιστεί ισότιμη μεταχείριση των αμυντικών προσπαθειών, ώστε να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και, επομένως, να αποφευχθούν καθυστερήσεις και έξοδα της στρατιωτικής κινητικότητας, και να δοθεί κίνητρο στα κράτη μέλη για συνεργασία».

2.14. Μετά από ένα τέτοιου είδους αίτημα, η υπό εξέταση πρόταση της Επιτροπής επιδιώκει την ευθυγράμμιση, στο μέτρο του δυνατού, τόσο της μεταχείρισης του ΦΠΑ όσο και της απαλλαγής από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης των αμυντικών προσπαθειών που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της ΕΕ και του ΝΑΤΟ. Σύμφωνα με την πρόταση, οι δραστηριότητες της ΚΠΑΑ που καλύπτονται από τις εξαιρέσεις είναι: i) οι στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις· ii) οι ομάδες μάχης· και iii) η αμοιβαία συνδρομή. Επιπλέον, θα καλύπτονται επίσης η PESCO και οι δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (EOA).

2.15. Αξίζει να σημειωθεί ότι, με βάση την πρόταση της Επιτροπής, οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών που προορίζονται για τις ένοπλες δυνάμεις και το πολιτικό προσωπικό που τις συνοδεύει μπορούν να απαλλάσσονται μόνο στην περίπτωση που οι δυνάμεις αυτές συμμετέχουν σε αμυντική προσπάθεια για την υλοποίηση ενωσιακής δραστηριότητας στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ.

2.16. Ως εκ τούτου, οι απαλλαγές δεν καλύπτουν την ανάπτυξη ενόπλων δυνάμεων αποκλειστικά για αμυντικούς σκοπούς, για ανθρωπιστικές αποστολές ή αποστολές διάσωσης ή όταν γίνεται επίκληση της ρήτρας αλληλεγγύης του άρθρου 222 ΣΛΕΕ χωρίς συνέπειες στον τομέα της άμυνας.

2.17. Σύμφωνα με μια κατά προσέγγιση εκτίμηση, ποσό ύψους 530 εκατομμυρίων ευρώ—από τις συνολικές αμυντικές δαπάνες ύψους 5,3 δισεκατομμυρίων ευρώ— μπορεί να αποδοθεί σε δραστηριότητες που αποτελούν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης και οι οποίες θα καλύπτονται από την πρόταση της Επιτροπής, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε δυνητική απώλεια εσόδων από τον ΦΠΑ ύψους περίπου 80 εκατ. ευρώ για όλα τα κράτη μέλη (αν υποθεθεί ότι ο μέσος συντελεστής ΦΠΑ είναι 18 %).

2.18. Όσον αφορά τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, τα ενεργειακά προϊόντα και η ηλεκτρική ενέργεια θα πρέπει να αποτελούν τα βασικά προϊόντα που υπόκεινται σε απαλλαγή. Όπως και στην περίπτωση του ΦΠΑ, μπορεί να θεωρηθεί ότι ποσοστό περίπου 10 % των εν λόγω δαπανών θα απαλλάσσεται από ειδικούς φόρους κατανάλωσης στο μέλλον. Ωστόσο, δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα τα οποία να αποτελούν βάση για την ποσοτικοποίηση του αντικτύπου.

2.19. Τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν και δημοσιεύσουν, το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2022, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία, κοινοποιώντας στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

3. Γενικές και ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Η πρόταση της Επιτροπής συμπληρώνει το σχέδιο δράσης για τον ΦΠΑ του 2016 που αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό του συστήματος ΦΠΑ, επιτυγχάνοντας ένα απλούστερο, καλύτερα θωρακισμένο έναντι της απάτης και φιλικότερο προς τις επιχειρήσεις μοντέλο. Οι προαναφερθείσες τροποποιήσεις σχετικά με τον στρατιωτικό τομέα εισάγονται επομένως στο πλαίσιο μιας ευρύτερης μεταρρύθμισης και πρόκειται να ενταχθούν στο νέο σύστημα από την αρχή. Έτσι, θα αποφευχθούν όλα τα πιθανά προβλήματα που σχετίζονται με τις μελλοντικές τροποποιήσεις σε ένα ήδη υπάρχον σύστημα.

⁽⁵⁾ Η στρατιωτική επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUMC) είναι το ανώτατο στρατιωτικό όργανο που συστάθηκε στο Συμβούλιο (ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, της 22ας Ιανουαρίου 2001, για τη σύσταση της στρατιωτικής επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

⁽⁶⁾ Κοινό όραμα, κοινές δράσεις: μια ισχυρότερη Ευρώπη – Μια συνολική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας.

⁽⁷⁾ Βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (JOIN(2017) 41 final).

3.2. Η πρόταση της Επιτροπής τροποποιεί τον ισχύοντα κατάλογο που προβλέπεται από την οδηγία 2006/112/ΕΚ, με αποτέλεσμα μια νέα απαλλαγή. Η ουσιαστική αυτή τροποποίηση αποσκοπεί στο να διασφαλιστεί ένα είδος «ισότιμων όρων ανταγωνισμού» από την άποψη του ΦΠΑ όσον αφορά τις επιχειρήσεις του ΝΑΤΟ, αφενός, και τις επιχειρήσεις που διεξάγονται υπό κοινό πλαίσιο από τις στρατιωτικές δυνάμεις των κρατών μελών, αφετέρου. Με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί συνέπεια και το πεδίο εφαρμογής των απαλλαγών θα είναι παρόμοιο για τις αμυντικές προσπάθειες της Ένωσης και του ΝΑΤΟ.

3.3. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι δεν θα επεκταθούν οι ισχύουσες εξαιρέσεις για τις αμυντικές δραστηριότητες του ΝΑΤΟ, οι οποίες έχουν ήδη διαμορφωθεί και είναι περιορισμένης κλίμακας, δεδομένου ότι θα τεθεί σε εφαρμογή μια απλή ευθυγράμμιση προς όφελος των στρατιωτικών επιχειρήσεων που διεξάγονται υπό κοινό πλαίσιο.

3.4. Η επιλογή σύνταξης των διατάξεων της νέας οδηγίας ώστε να αντικατοπτρίζουν τις υπάρχουσες παραγράφους που αναφέρονται στις ένοπλες δυνάμεις του ΝΑΤΟ είναι συνεπής με τον τελικό στόχο της Επιτροπής να επιτευχθεί ίση μεταχείριση μεταξύ των εν λόγω επιχειρήσεων και των στρατιωτικών προσπαθειών που διεξάγονται υπό κοινό πλαίσιο της ΕΕ.

3.5. Η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι δεν θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, καθώς οι ίδιοι πόροι που βασίζονται στο ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) αντισταθμίζουν οποιαδήποτε έξοδα δεν καλύπτονται από τους παραδοσιακούς ίδιους πόρους και τους ίδιους φόρους ΦΠΑ. Οι μη εισπραττόμενοι ίδιοι πόροι ΦΠΑ από ορισμένα κράτη μέλη θα αντισταθμίζονται από όλα τα κράτη μέλη μέσω των ίδιων πόρων του ΑΕΕ.

3.6. Η πρόταση συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας, δεδομένου ότι η νομοθεσία της ΕΕ είναι καλύτερα προσαρμοσμένη από αρκετούς εθνικούς κανόνες όσον αφορά τον συντονισμό της δυνατότητας εφαρμογής του ΦΠΑ σε συγκεκριμένες στρατιωτικές επιχειρήσεις στην εσωτερική αγορά. Ζητήθηκε η γνώμη των κρατών μελών στην ομάδα σχετικά με το μέλλον του ΦΠΑ και επιβεβαιώθηκε ευρέως η ανάγκη για ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ, δικαιολογώντας έτσι την επιλογή του μέσου της πρότασης οδηγίας.

3.7. Η πρόταση φαίνεται επίσης να συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, καθώς δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών που συνδέονται με τον προοδευτικό προσδιορισμό μιας κοινής αμυντικής πολιτικής στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ. Ο μακροπρόθεσμος και φιλόδοξος αυτός στόχος υποστηρίζεται από την ΕΟΚΕ.

3.8. Η επιλογή να τηρηθεί η συνέπεια μεταξύ του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης, αντιμετωπίζοντας και τις δύο απαλλαγές στο πλαίσιο μιας ενιαίας πρότασης, φαίνεται εύλογη και ικανή να δικαιολογήσει μία από τις σπάνιες περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης και ο ΦΠΑ ρυθμίζονται από κοινού στην ενωσιακή νομοθεσία.

3.9. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ συνιστά να προσδιοριστεί καλύτερα το πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής που θα χορηγηθεί στο σύστημα τόσο του ΦΠΑ όσο και των ειδικών φόρων κατανάλωσης. Είναι πράγματι στρατηγικής σημασίας να καθοριστεί με ακρίβεια το συγκεκριμένο εύρος της εν λόγω απαλλαγής, προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου και η προβλεψιμότητα του συστήματος του ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης.

3.10. Όσον αφορά την ανάγκη σαφήνειας και προβλεψιμότητας του νόμου, αξίζει να σημειωθεί ότι οι χορηγηθείσες απαλλαγές θα εφαρμόζονται και θα αξιολογούνται κατά κύριο λόγο, υπό διαφορετικές προοπτικές, από εθνικούς προμηθευτές που δραστηριοποιούνται στον στρατιωτικό τομέα και από τις εθνικές φορολογικές αρχές. Οι εθνικές φορολογικές αρχές θα υποδεικνύουν στους εθνικούς προμηθευτές που δραστηριοποιούνται στον στρατιωτικό τομέα τον τρόπο κατάρτισης των τιμολογίων ΦΠΑ προς τον στρατό.

3.11. Εν προκειμένω, η ΕΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή να θεσπίσει λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής —με τη μορφή επεξηγηματικού σημειώματος ή κατευθυντήριων γραμμών εκδιδόμενων από την επιτροπή ΦΠΑ— υπόψη των εθνικών φορολογικών αρχών και των επιχειρήσεων, για να αποφεύγονται οι τεχνικές επιπλοκές εντός των κρατών μελών. Η προηγούμενη πρακτική σχετικά με την απαλλαγή για το ΝΑΤΟ θα μπορούσε ασφαλώς να είναι χρήσιμη για την παροχή ορισμένων αρχικών κατευθυντήριων γραμμών.

3.12. Η ΕΟΚΕ, τέλος, υπογραμμίζει ότι ένας νέος μηχανισμός απαλλαγών —όπως αυτός που εκτίθεται στην πρόταση της Επιτροπής— απαιτεί σίγουρα επαρκείς μηχανισμούς ελέγχου για την εποπτεία της απτής εφαρμογής του. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ προτείνει στην Επιτροπή να δημιουργήσει και να δρομολογήσει ένα σύστημα μέσω της υπαγόμενης σε αυτήν ομάδας ελέγχου ΦΠΑ για την καθιέρωση ενδεδειγμένου συστήματος σε όλα τα κράτη μέλη, με το οποίο θα ελέγχεται το νέο καθεστώς απαλλαγών με σκοπό τη συγκέντρωση, όταν αυτό είναι εφικτό και βιώσιμο, όλων των σχετικών πρακτικών πληροφοριών από τις εθνικές φορολογικές αρχές.

3.13. Ένα τέτοιο σύστημα θα μπορούσε να συμβάλει στην αποτελεσματική και, ταυτόχρονα, διαφανή εφαρμογή της νέας απαλλαγής, καθιστώντας επίσης δυνατή την εκπόνηση ακριβούς εκ των υστέρων ανάλυσης αντικτύπου. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να υιοθετήσουν μια κοινή πλατφόρμα, με τη δημιουργία ενός συστήματος που θα εφαρμόζεται από το σύνολο των κρατών μελών, κατ'αντιδιαστολή προς την ύπαρξη διαφορετικού συστήματος στις διάφορες χώρες.

3.14. Συνιστάται να διενεργηθεί μια πιο ενδελεχής και αποτελεσματική εκτίμηση του κόστους, προκειμένου να καταστεί κατανοητή η επίδραση της εν λόγω απαλλαγής από τον ΦΠΑ· δεδομένου ότι πρόκειται για φόρους που καταβάλλονται κατά ένα μέρος από το ευρύ κοινό, κρίνεται σκόπιμο να προσδοθεί μεγαλύτερη διαφάνεια. Τέλος, είναι προφανές ότι σε μειζονες φυσικές καταστροφές το ύψος της εν λόγω απαλλαγής θα μπορούσε να είναι πολύ μεγαλύτερο.

Βρυξέλλες, 30 Οκτωβρίου 2019.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER
